

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 865
van **STEVEN COENEGRACHTS**
datum: 17 juni 2021

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE,
WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

*Landbouwsector - Investerings- en innovatieve technologie - Aanpak
polluëntenproblematiek*

Om de landbouwers partners te maken in de aanpak van ecologische uitdagingen, zoals de multipolluëntenproblematiek, moeten we ze de beleidsinstrumenten, zoals toegang tot investeringssteun, en een voldoende flexibele regelgeving aanbieden waardoor ze kunnen inzetten op innovatieve technologieën op bedrijfs- in plaats van op stalniveau. Daarnaast verdienen ze ruimte om op een doordachte en verantwoorde manier te experimenteren met innovatieve technologieën en processen. Het is hierbij van belang dat die zich niet exclusief toespitsen op stikstofreductie, vermits er ook andere uitdagingen zijn, zoals die met betrekking tot fosfaten of broeikasgassen.

1. Hoe kunnen we vermijden dat er nu een kader wordt gecreëerd dat enkel focust op stikstof, om in de nabije toekomst met een fosfaat- of broeikasgassencrisis te zitten, die eveneens zal moeten worden aangepakt?
2. Het huidige beleid houdt enkel rekening met emissiereducerende technieken op stalniveau. Aangezien emissies op bedrijfsniveau plaatsvinden, is het logisch dat naast het stalniveau ook met het hele bedrijfsniveau rekening wordt gehouden.
 - a) Hoe kunnen deze emissies op bedrijfsniveau bekeken, geanalyseerd en beoordeeld worden?
 - b) Worden vandaag al analyses en beoordelingen op bedrijfsniveau gemaakt?
Zo ja, welke? Zo niet, waarom niet?
3. Hoe kan zekerheid worden geboden voor landbouwers die willen investeren in innovatieve oplossingen om te verduurzamen in afwachting van een definitief kader? Hoe kan m.a.w. worden vermeden dat ze nu investeren in de BBT (beste beschikbare techniek) en achteraf deze investering niet wordt erkend in de baseline voor de berekening?
4. Het Vlaamse regeerakkoord plant een hervorming van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF), waarin een grotere nadruk wordt gelegd op investeringen in verduurzaming.
 - a) Op welke manier zullen investeringen die inzetten op innovatieve verduurzaming op bedrijfsniveau worden opgenomen in deze hervorming?
 - b) Bestaan er vandaag al mogelijkheden voor investeringssteun voor dergelijke innovatieve projecten op bedrijfsniveau?

Zo ja, welke? Zo niet, waarom niet?

5. Van de sector vangen we geluiden op over onduidelijkheid tot wie bedrijven die nieuwe technologieën hebben ontwikkeld zich moeten wenden voor erkenning. Het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO), het kabinet Omgeving, het kabinet Landbouw en andere actoren verwijzen door naar elkaar.
- a) Tot wie moet een bedrijf dat een erkenning wil aanvragen voor een innovatietechnologie op bedrijfs- (en dus niet uitsluitend op stal-)niveau zich richten?
- b) Kan ILVO een erkenningsaanvraag weigeren te onderzoeken als die zich richt op bedrijfsniveau en niet uitsluitend op stalniveau?

Zo ja, waarom?

6. In Nederland biedt het beleid veel meer ruimte voor bedrijven om te experimenteren met nieuwe technologieën binnen een regelluw kader.

Is de minister van plan om in het kader van de aanpak van de stikstof- en andere polluentenproblematieken dat procedé ook in Vlaanderen ruimte te geven?

Zo ja, hoe wil de minister dat concreet aanpakken en welke prioritaire technologieën wil ze aan bod laten komen? Zo niet, waarom volgt Vlaanderen dat goede voorbeeld van Nederland niet?

7. Innoverende technologieën kunnen leiden tot een businessmodel voor landbouwers die ze toepassen. Een van de voorbeelden is dat ammoniumsulfaat als restproduct van mestvergisting kan gebruikt worden als vervanger voor kunstmest. Ammoniumsulfaat wordt in ons land echter niet erkend, dit in tegenstelling tot Nederland en Duitsland.
- a) Waarom is ammoniumsulfaat bij ons nog niet erkend?
- b) Zijn er plannen om daar op korte termijn verandering in te brengen?

Zo neen, waarom niet?

8. Voor landbouwers die investeren in innoverende ecovriendelijke technologieën die de polluentenproblematiek willen aanpakken, is rechtszekerheid een zeer belangrijke voorwaarde, zodat ze er vanuit mogen gaan dat ze hun investering kunnen terugverdienen in een vooropgestelde periode zonder dat ondertussen fundamentele wijzigingen worden doorgevoerd in het juridisch geldende kader waarin ze besloten hebben om een investering door te voeren.

Hoe zal de minister deze rechtszekerheid voor de landbouwers verzekeren in het kader van de aanpak van de polluentenproblematiek?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (865), Zuhair Demir (1140).

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 865 van 17 juni 2021

van **STEVEN COENEGRACHTS**

1. Op vraag van de Vlaamse Regering wordt een onafhankelijk Wetenschappelijk Comité Luchtemissies Veeteelt (WeComV) opgericht dat advies zal verlenen en onderzoek zal uitvoeren rond de uitstoot van veehouderijen en mestverwerking. Voor luchtemissies gaat het om een uitbreiding t.o.v. het vroegere WT waarbij enkel op ammoniak werd gefocust. Het WeComV zal in zijn adviezen zowel de impact op de emissies van ammoniak, fijn stof, geur als broeikasgassen beoordelen.
Het Wetenschappelijk Comité Luchtemissies Veeteelt kan ook worden geïnformeerd en voor advies geraadpleegd over de ontwerpen van Vlaamse decreten en uitvoeringsbesluiten, de ontwerpen van ministeriële besluiten en andere beleidsdocumenten over luchtemissies door veehouderijen en mestverwerking. Hierbij zal steeds de multicomponent (emissies van ammoniak, fijn stof, geur en broeikasgassen) benadering worden toegepast.
2. Het huidige beleid houdt inderdaad rekening met technieken op stalniveau. Er zijn echter naast staltechnieken ook voeder- en managementtechnieken die verder gaan dan het stalniveau.

Naar de toekomst toe is het de bedoeling om ook met de andere emissies op het bedrijfsniveau (exploitatie niveau) rekening te houden en deze op te lijsten. Dit gaat dan over onder andere emissies vanuit externe mestopslag en over emissies van mestbehandelingstechnieken op het bedrijf.

De analyse en beoordeling van alle emissies op bedrijfsniveau zal op termijn gebeuren conform de huidige procedure van Wetenschappelijk Team (WT)/Administratief Team (AT) namelijk een adviesvraag aan het WT en het AT waarna een voorstel van beslissing voorgelegd wordt aan de minister.

3. Nieuwe technieken die nu nog niet in het Ministerieel Besluit Ammoniakemissiearme stalsystemen (MB AEA-technieken) of op de PAS-lijst staan vermeld, zullen door het nieuw op te richten WeComV en het Administratief Team (AT) worden beoordeeld. De technieken die voldoen aan de vereisten zullen vervolgens in het MB AEA-stalsystemen of op de PAS-lijst worden toegevoegd.
4.
 - a. Er wordt werk gemaakt van een aangepast selectiesysteem. Er kan geopteerd worden om differentiatie te voorzien in steunpercentages voor investeringen o.a. voor ecologische duurzaamheid. Investerings die een uitgesproken milieuvoordeel opleveren, maar die geen of nauwelijks economische meerwaarde hebben voor het bedrijf, zouden gesubsidieerd kunnen worden in de hoogste categorie van subsidiepercentages. Binnen VLIF-projectsteun voor innovatie in de landbouw, waar de lat voor innovatie hoog ligt, zal ik specifieke aandacht vragen om tussen te komen in de meetkosten ten dienste van de ganse sector.
 - b. Sinds 2015 bestaat de VLIF-projectsteun voor innovaties in de landbouw. Duurzaamheid is hierbij een belangrijk selectie criterium. De projecten die de laatste jaren geselecteerd werden zetten sterk in op ecologische duurzaamheid waaronder ook de emissieproblematiek. Ook binnen de reguliere VLIF-investeringssteun werd

het selectiesysteem opgebouwd op basis van de duurzaamheid van de investeringen. Het steunpercentage is hieraan gekoppeld. Hoe innovatief een investering is, is als subcriterium meegenomen onder economische duurzaamheid.

5. a. De nieuwe regelgeving voor de Programmatorische Aanpak Stikstof (PAS) is nog in volle ontwikkeling. Dat geldt ook voor de procedure tot samenstelling van de zgn. PAS-lijst met toegelaten technieken/maatregelen voor ammoniakemissiereductie. Momenteel wordt bekeken hoe de procedure voor de PAS-lijst maximaal kan stroomlijnen met de procedure voor aanvragen in het kader van het ministerieel besluit van 19 maart 2004 houdende vaststelling van de lijst van ammoniakemissiearme stalsystemen in uitvoering van artikel 1.1.2 en artikel 5.9.2.1bis van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne.

Voor een aanvraag tot opname in de lijst van stalsystemen voor ammoniakemissiereductie (AEA-lijst) is de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) het aanspreekpunt. De AEA-lijst en de procedure tot opname is geregeld in het ministerieel besluit van 19 maart 2004 houdende vaststelling van de lijst van ammoniakemissiearme stalsystemen in uitvoering van artikel 1.1.2 en artikel 5.9.2.1bis van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne.

- b. Het is niet de opdracht van ILVO om erkenningsaanvragen te weigeren. Vanuit haar referentietaken voor de Vlaamse overheid zorgt ILVO voor het wetenschappelijk secretariaat van het Wetenschappelijk Comité Luchtemissies Veeteelt (WeComV). Naast de referentietaken zorgt ILVO ook maximaal voor technisch-wetenschappelijk begeleiding (bv. via metingen) van bedrijven die technologieën willen ontwikkelen en een aanvraag tot opname op de PAS- en/of AEA lijst willen indienen.
6. In het kader van het definitieve PAS is één van de voorstellen om de mogelijkheid te voorzien om een 'status van proefstal' toe te kennen aan een nieuwe staltechniek. Voorafgaand aan de toekenning van 'status van proefstal' dient de staltechniek wetenschappelijk geëvalueerd betreffende het potentieel van de techniek om de ammoniakuitstoot (en de milieu-impact in zijn geheel) te reduceren. De staltechniek met 'status van proefstal' krijgt na een positieve evaluatie een emissiefactor toegekend, afgestemd op de staltechniek en de specifieke diercategorie. Deze evaluatie dient te gebeuren door het WeComV en het AT. De vergunde en gebouwde stal met 'status van proefstal' dient na ingebruikname geëvalueerd.

Daarnaast wordt werk gemaakt van een praktijkevaluatie van low-cost monitoringtechnieken voor luchtemissies bij stalsystemen. Het doel is hierbij het uittesten in de praktijk en optimaliseren van beschikbare/nieuwe sensorsystemen en dataverwerkingstechnieken voor het kwantificeren van luchtemissies bij stalsystemen. Het betrouwbaar inschatten van de impact van luchtemissies bij veehouderijen is van essentieel belang voor het omgevingsbeleid (vergunningverlening, handhaving, PAS, emissie-inventaris, MER, ...).

7. a. In het Mestdecreet is kunstmest gedefinieerd als elke met een industrieel proces vervaardigde meststof, met inbegrip van het ammoniumsulfaat uit spuiwater. Spuiwater is in het Mestdecreet gedefinieerd als een vloeistof die niet hergebruikt wordt als waswater in een luchtwassysteem dat lucht reinigt van de aanwezige ammoniak (NH₃) die ontstaat in een stal, of bij verwerking of bewerking van dierlijke mest.

Het ammoniumsulfaat dat in Vlaanderen erkend is als kunstmest moet dus afkomstig zijn van het zuiveren van lucht met gebruik van leidingwater of regenwater als waswater.

- b. Het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek of het Joint Research Centre (JRC) is de interne wetenschappelijke dienst van de Europese Commissie. Het JRC heeft de SAFEMANURE studie 'Technical proposals for the safe use of processed manure above the threshold established for Nitrate Vulnerable Zones by the Nitrates Directive (91/676/EEC)' gepubliceerd in september 2020. Daarin staan de voorwaarden waaraan herwonnen meststoffen, 'RENURE' genoemd, moeten voldoen om veilig gebruikt te kunnen worden boven de maximale bemestingsnorm voor dierlijke mest, dus als kunstmest.
- 8. Het is het doel van de Vlaamse regering zo snel mogelijk een nieuw PAS-kader uit te werken.